

στο μικροσκόπιο...

ΤΗ ΣΚΥΤΑΛΗ ΠΑΙΡΝΕΙ Η ΣΟΥΗΔΙΑ

Τσεχική προεδρία ήταν και... πέρασε

Τη σκυτάλη της προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραδίδει η Τσεχία στη Σουηδία, μετά από ένα εξάμηνο τρικυμιάδες, τόσο για τα διεθνή δρώμενα, όσο και για τις πολιτικές ισορροπίες εντός των συνόρων της.

Η Τσεχία, μια χώρα στην οποία οι ευρωσκεπτικιστές δεν είναι λίγοι -ανάμεσά τους και ο πρόεδρος της χώρας, Βάτσλαβ Κλάους- έλαχε να προεδρεύει της Ένωσης, εν μέσω οικονομικής κρίσης. Με το «καλημέρα», έπρεπε να διαχειριστεί δύο ακόμη μείζονα συμβάντα, την ισραηλινή εισβολή στη Γάζα και τη διαμάχη Ρωσίας - Ουκρανίας για την τιμή του φυσικού αερίου, που άφησε την Ευρώπη «στεγνή» από το καύσιμο -και με τις σχέσεις της Τσεχίας με τη Ρωσία να είναι... παραδοσιακά ψυχρές, ελέω κομμουνιστικού παρελθόντος.

Σαν να μην έφταναν τα παραπάνω, το πρώτο εξάμηνο του 2009 αποδείχτηκε περιπετειώδες και για το πολιτικό σύστημα της Πράγας. Στις 24 Μαρτίου, η κυβέρνηση του Μίρεκ Τοπολάνεκ ανετράπη, έπειτα από υπερψήφιση πρότασης μομφής που κατέθεσαν οι Σοσιαλιστές. Στις αρχές Μαΐου ανέλαβε την εξουσία μεταβατική κυβέρνηση με πρωθυπουργό το διευθυντή της τσεχικής Στατιστικής Υπηρεσίας, Γιαν Φίσερ, ο οποίος εκλήθη να φέρει εις πέρας -και κατά γενική ομολογία το πέτυχε- τη Σύνοδο κορυφής των Βρυξελλών. Σε, επικοινωνιακό, πρόβλημα εξελίχθηκε και η παρουσία του Βάτσλαβ Κλάους, καθώς δημιουργήθηκε το παράδοξο, η χώρα που προεδρεύει στην Ε.Ε. να μην επικυρώνει τη Συνθήκη της Λισαβόνας, καθώς ο πρόεδρος της διατηρούσε επιφυλάξεις. Μάλιστα, δεν άφησε την ευρωπαϊκή σημαία να κυματίσει στο προεδρικό μέγαρο, ούτε μια μέρα.

Κάνοντας, πάντως έναν πρώτο απολογισμό της προεδρίας, ο Γιαν Φίσερ έκρινε ότι η ήταν επιτυχημένη. Ανάμεσα σε αυτά για τα οποία επιχαίρει είναι οι χειρισμοί στην κρίση της Γάζας και του αερίου, η αποτροπή επιστροφής της Ευρωπαϊκής οικονομίας σε καθεστώς προστατευτισμού και η αίσια κατάληξη των διαπραγματεύσεων με την Ιρλανδία, προκειμένου να θέσει και πάλι σε δημοψήφισμα την Ευρωπαϊκή Συνθήκη. Η τσεχική προεδρία απέδειξε ότι μια μικρή χώρα, σχετικά νέο μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας, μπορεί να παίξει ρόλο στη διαμόρφωση της κοινής ατζέντας των «27».

Θετικό βήμα η συνεδρίαση των Ηνωμένων Εθνών για την κρίση

The Guardian

Την προηγούμενη εβδομάδα συνέβη κάτι ασυνήθιστο. Η διεθνής κοινότητα προσήλθε στα Ηνωμένα Έθνη για να συζητήσει τις συνέπειες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στον αναπτυσσόμενο κόσμο, και κατέληξε ομόφωνα σε συμφωνία. Κάποιοι θεωρούσαν ότι θα ήταν δύσκολο για 192 χώρες να συμφωνήσουν. Στην πραγματικότητα, η συμφωνία των Ηνωμένων Εθνών ήταν πιο ισχυρή και δυναμική από το ανακοινθέν του G20.

Κατέδειξε, επίσης, γιατί είναι σημαντικό να υπάρχει μία ολοκληρωμένη διαδικασία. Το «G192» ήταν πρόθυμο να θέσει βασικά ζητήματα, τα οποία θεωρούνται πολύ ευαίσθητα για το G20.

Το G20 αναγνώρισε την ανάγκη ολοκληρωμένης απάντησης στην παγκόσμια ύφεση. Αλλά τα μέτρα περιορίζονταν σε εθνικό επίπεδο. Δεσμεύτηκε για την παροχή γενναιοδωρης στήριξης στις αναπτυσσόμενες χώρες, κυρίως μέσω του ΔΝΤ. Ωστόσο, δεν έλαβε υπ' όψιν τους κινδύνους της ανάληψης επιπλέον χρέους από τις φτωχές χώρες, αλλά και την απροθυμία αρκετών να απευθυνθούν για στήριξη στο ΔΝΤ. Οι συμμετέχοντες στη συνάντηση των Ηνωμένων Εθνών τόνισαν τη σημασία της χρηματοδότησης. Τα εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια που δαπανήθηκαν για τη διάσωση των τραπεζών θέτουν υπό νέα προοπτική τις δημόσιες δαπάνες και καθιστούν ρηχούς τους ισχυρισμούς ότι δεν υπάρχουν αρκετά κεφάλαια για τη χρηματοδότηση της αναπτυξιακής βοήθειας.

Οι επίμονες παγκόσμιες ανισορροπίες αποτελούν έ-

ναν από τους παράγοντες που συνέβαλαν στην κρίση και οφείλονται σε σημαντικό βαθμό στο παγκόσμιο σύστημα αποθεματικών που βασίζεται στο δολάριο. Αυτό συμβάλλει στην ανεπάρκεια της συνολικής παγκόσμιας ζήτησης, καθώς οι χώρες εκτρέπουν αγοραστική δύναμη σε αμυντικές αποταμιεύσεις. Μία τέτοιου είδους ανεπάρκεια μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στην ικανότητα του κόσμου να επιστρέψει στην ακμαία ανάπτυξη. Στη συνάντηση ακούστηκαν εκκλήσεις για «περαιτέρω μελέτη της δυνατότητας και σκοπιμότητας ενός πιο αποτελεσματικού συστήματος αποθεματικών».

Η συνεδρίαση επιβεβαίωσε την ανάγκη μεταρρυθμίσεων των διεθνών οικονομικών οργανισμών - κάποιοι από τους οποίους είναι μερικές υπεύθυνοι για την εξάπλωση της κρίσης, καθώς προώθησαν πολιτικές απελευθέρωσης των χρηματοοικονομικών και κεφαλαιακών αγορών. Επίσης τονίστηκαν αμφιλεγόμενα θέματα τεράστιας σημασίας για τις αναπτυσσόμενες χώρες, όπως η μετανάστευση.

Η συνάντηση αντικατόπρισε αυτό που είναι πλέον κοινά αποδεκτό παγκοσμί-

ως: «Η σημερινή κρίση γενικεύτηκε από την αρχική αποτυχία αναγνώρισης των κινδύνων που συσσωρεύονταν στις χρηματοπιστωτικές αγορές, καθώς και της προοπτικής τους να αποσταθεροποιήσουν το διεθνές χρηματοοικονομικό σύστημα και την παγκόσμια οικονομία». Αλλά η συζήτηση τόνισε και τις ελλείψεις των προτεινόμενων μεταρρυθμίσεων - όπως για παράδειγμα την απροθυμία ορισμένων χωρών να κάνουν αρκετά για τις «πολύ μεγάλες για να αποτύχουν» τράπεζες.

Ίσως το πιο σημαντικό συμπέρασμα ήταν και το πιο προφανές: «Η συνεχιζόμενη κρίση έχει αναδείξει τον βαθμό αλληλεξάρτησης των οικονομιών μας, το αδιαίρετο της συλλογικής μας ευημερίας και τη μη βιωσιμότητα της εστίασης σε βραχυπρόθεσμα οφέλη». Εχουμε επιτρέψει στην οικονομική παγκοσμιοποίηση να ξεπεράσει την πολιτική παγκοσμιοποίηση - δεν έχουμε τα θεσμικά όργανα ή τη νοοτροπία να ανταποκριθούμε συλλογικά με τρόπους που προάγουν την ευημερία όλων. Η συνεδρίαση των Ηνωμένων Εθνών αποτέλεσε ένα μικρό, αλλά σημαντικό, βήμα προς τα εμπρός.

